

Utistuvollen kl 16 - 18:

Mottakelse med seterkost.

Tone Hulbækmo og Hans Fredrik Jacobsen

Ordfører Arnfinn Nergård

Tidl. museumsstyrer Per Hvamstad

Riksantikvar Jørn Holme

Utistu Nordvang kl. 19 - 21:

*Dalsbygda skole avslutter skoleåret
med å gjenskape liv og aktiviteter
på 1800-tallsgarden*

Rektor Sidsel K. Eggen

Riksantikvar Jørn Holme

Hedmark fylkeskommune

Servering av tradisjonskost

Omvisning på garden v/Leif Olav Nordvang

Arrangører:

Hedmark fylkeskommune, Dalsbygda skole,

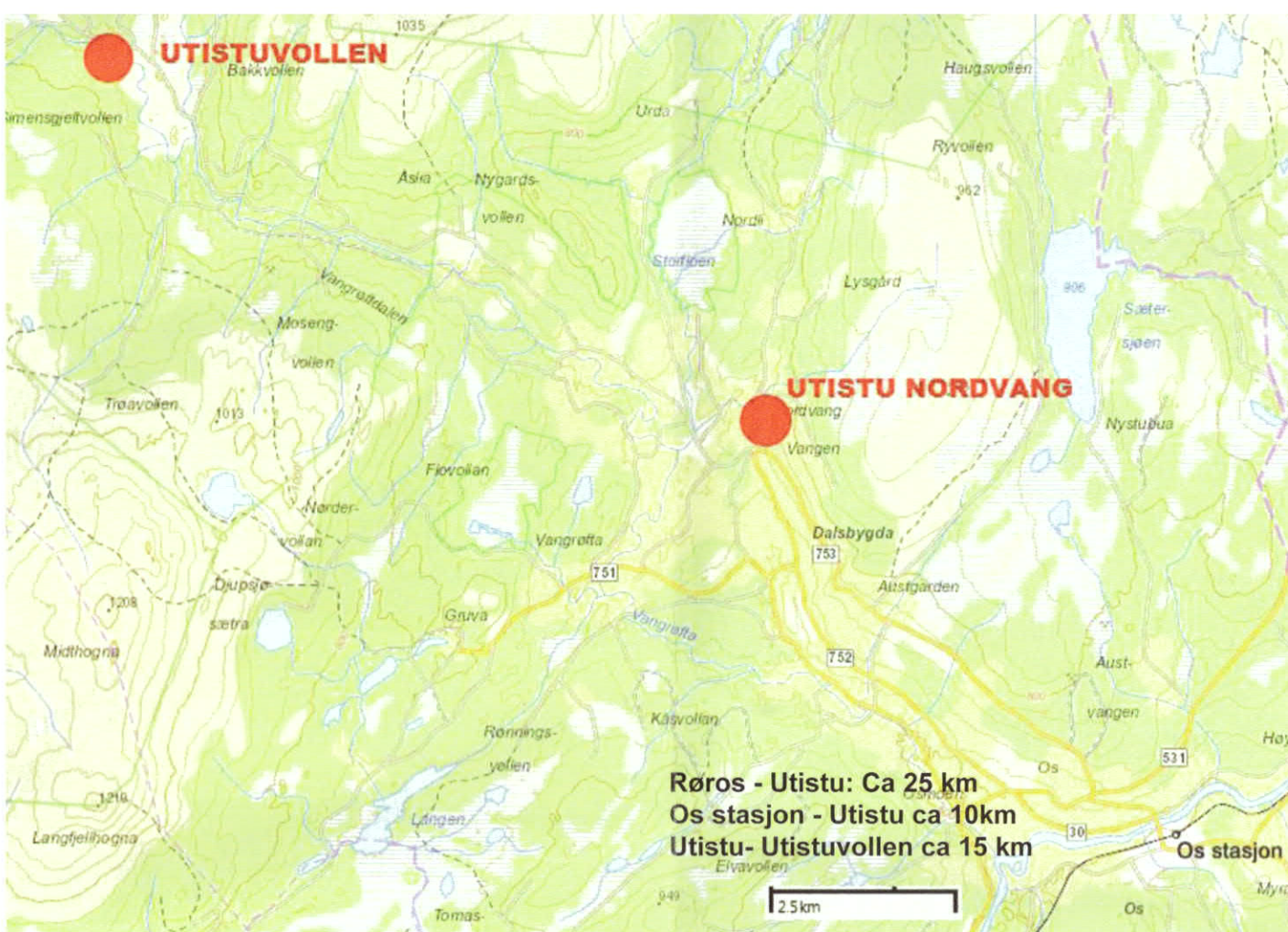
Leif Olav og Solveig Nordvang, Fjellfølge

Velkommen til frednings- markering!

*Utistu gard og seter i Dalsbygda og
Vangrøftdalen, Os kommune*

*Garden Utistu Nordvang i Dalsbygda og
Utistuvollen i Vangrøftdalen ble fredet 6.12.2012.
Nå er både gard og seter restaurert med midler
fra Riksantikvaren, og klare for å feire fredningen!
Det inviteres herved til markering av fredningen
mandag 15. juni 2015, fra kl. 16*

Utistu Nordvang er ett av de fire opprinnelige Vangenbrukene som ligger innerst og lengst nord av de gamle gardene i Dalsbygda. Utistu kan følges som selvstendig bruk fra 1654. Gjennom tidene har det vært en del omflytting av tunene på Vangen. Utistu ble flyttet ned fra høydedraget noe lenger mot nordvest, da brukeren, Per Embretsen, ville bygge et nytt, tidsmessig tun i annen halvdel av 1800-tallet.

Ifølge tradisjonen ligger bygningene nå der Vangengardene ble lagt fra først av. Utbyggingen av tunet foregikk etappevis mellom 1850 og 1881. Bygningene har stått tomme siden 1997, men brukes noe til arrangementer. Jordveien er lagt ut til forproduksjon.

Utistu disponerte flere setre, bl.a. i Vangrøftdalen og Kjurrudalen. Seteranlegget på Utistuvollen i Vangrøftdalen var i bruk som sommerseter til 1971. Tilgangen til nok utmarksbeite og utmarksslått var av avgjørende betydning for driften i fjellbygdene. Bevaring av helhetlige gårdsmiljøer er et viktig satsingsområde i Hedmark fylkesdelplan for vern og bruk av kulturminner, Kulturminner for Hedmarks framtid.

Gardsanlegget på Utistu er et meget godt eksempel på hvordan tunene i Nord-Østerdal, i løpet av annen halvdel av 1800-tallet, skiftet karakter fra å bestå av mange spredte og spesialiserte bygninger til å bestå av færre bygninger der flere funksjoner ble samlet under samme tak i tette og til dels lukkede firkanttun. Hensikten bak endringene i tunnansetningen finner en dels i den generelle trenden i retning av å modernisere og effektivisere norsk landbruk på 1800-tallet, og dels i at det under de barske klimaforholdene i Nord-Østerdal var hensiktsmessig å organisere tunene slik at rommet mellom bygningene ble mest mulig skjermet fra det barske værslaget. Utistu er i dag det best bevarte og mest konsekvent utformede av disse anleggene.

Formålet med fredningen av setra på Utistuvollen er å vise den funksjonelle sammenhengen mellom gard og seter fordi de til sammen viser den ekstensive driften i det gamle jordbruket, der utmarksressursene utgjorde en helt vesentlig del av livsgrunnlaget. Formålet med fredningen av Utistuvollen er videre å bevare et typisk og lite endret seteranlegg i et område der det fremdeles drives aktivt seterbruk, og som har fått status som ett av ti nasjonalt *Utvalgte kulturlandskap*, der en søker å ta vare på både landskap og bygningsarv. Lørdager og søndager om sommeren er det seterkafé på Utistuvollen.